

נזיר. כל כנויי נזירות - פרק ראשון דף ז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" רש"י

1 ושייך לעמוד א וליהווי כל פרסה ופרסה - אמנתניתן פריך, כי אמר "מכאן ועד סוף
2 העולם" נחשוב כמה פרסה עד סוף העולם, למנען שהעולם
3 מהלך חמש מאות שנה, ושמן דמנען נזירות קביל עליה כמנען פרסאות לחומרא, ולא מצנען
4 לפירוש להקל; ואין להקשות: אם כן היה לו (ולמור) "מנען סוף העולם". דנחא ליה טפי שיהא
5 כל פרסה ופרסה בפני עצמו, שיוכל לגלח עצמו
6 בסוף כל שלשים יום. אבל אין לפרש ולומר דקאי
7 ופריך למאי דמסיק מניה, דכיון דעטמא הוי
8 משום דהחזיק בדרך - אין בדעתו להיות נזיר כי - אאלמא נזירות
9 אם בהיותו בדרך. לכך צריך לפרש דקאי
10 אמנתניתן. ומשני: בארתא דלא מני פרסה, דליכא
11 למימר דכמנען פרסה קביל עליה. ופריך: ולהוי כל
12 אונא ואונא כמנען מהלך ימים שעד סוף העולם
13 קביל עליה נזירות. מי לא תנן "הריני נזיר כשער
14 ראשי" כו' הרי זה נזיר לעולם כו' - אאלמא נזירות
15 הרבה קביל עליה, ולא מפרשין למילתא לקולא,
16 למימר: "הריני נזיר" - שלשים יום, רבשערי
17 ראשי דקאמר - כלומר: אריכא לי האי מילתא
18 (דקאמר) כאילו אמרתי הריני נזיר כמנען שיער
19 ראשי. ומשני: כל מילתא דאית ליה קצבתא לא
20 קתני, פירושי: האומר "הריני עד סוף העולם" -
21 אית להו קצבתא, דמהלך העולם חמש מאות
22 שנה, ואם נזירות במנען קביל עליה הוה ליה לפרש להדיא, אחרי שיש להם מנען, ולכך יש
23 לומר חד נזירות קביל עליה. אבל "שיער ראשי" ו"עפר הארץ" רחול היס" אין להם קצבה
24 ומנען, ורצחו לומר דבמנען שיער ראשו קביל עליה נזירות, ומה שלא פירש - לפי שלא ידע
25 מנען השיער. והתניא - בניחותא, שיש חילוק בין קצבתא ובין לא קצבתא. "כל ימי
26 היי" או "נזיר לעולם" - אין לו קצבה, שאינו יודע ימי חייו, והרי זה נזיר לעולם כאבשלום,
27 ומיקל ומביא שלש בהמות למר כדאית ליה, ולמר כדאית ליה, לעיל (ד.ב.) אפילו מאה שנה
28 ואפילו אלף שנה, ומסתמא לא יחיה כל כך, והוה ליה כל ימי חייו - (ואפילו הכי) חלוק ברינו, דאין זו נזיר לעולם כאבשלום להקל, אלא נזיר עולם - נזיר ארוך עד יום מותו. ואם תאמר
29 כיון דומחלקן מתניתא ובין דלית ליהו קצבתא, אלאף שנים דאית להו קצבתא - אם כן גם במתניתין יהיה נזיר ארוך עד יום מותו כמו באלף שנים! ויש לומר: דשאני הכא, דאמר "הריני נזיר
30 אלף שנים" ולא אמר "מכאן" - משמע נזירות ארוך קביל עליה. אבל במתניתין אמר "מכאן ועד סוף העולם", דמשמע טפי: אריכא ליה מילתא כמכאן ועד סוף העולם, (ולמור) דנזירות
31 ארוך קביל עליה, מולא אמר "הריני נזיר עד סוף העולם", ולא מייחי מדך ברייתא אלא דאיכא חילוק בין מילתא דאית ליה קצבתא ולמילתא דלית ליה קצבתא. דשלשה עניני נזיר (יש):
32 אמר "כשערי" "כעפר" "כחול" - נזיר לעולם, נזירות אחר נזירות, ומגלח כל שערו בין נזירות, ומביא קרבנותיו. אמר "כל ימי היי" "נזיר לעולם" - (הרי זה) נזיר לעולם כאבשלום, ולא לגלח
33 לגמרי אלא להקל, למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה, ומביא שלש בהמות. אמר "מאה שנה" או "אלף שנה" - הרי זה נזירות ארוך עד יום מותו, ואינו לא מגלח ולא מיקל ולא מביא קרבן
34 כל ימיו. והוא"ל כו' - ואינו יומי מובלד זו מזו. ויש למר נזירות קביל עליה, שאין אונות מובלדות זו מזו. ופריך: גבי כו' "יום אחד" מדקרי ליה יום אחד - משמע להכבילו מ"ימים" קאתי,
35 אם כן מהלכין הימים ומובלד גם הם! ומשני: הכי קאמר: ימאא וליילא חד יומא, פירושי: הערב שלפני היום לענין שבת ויום טוב. ולא אפוקי מיומא דבתריה קאתי, אלא כל הימים נוגעים
36 זה בזה. שאני תתם דקתני הריני נזיר אחד - דמשמע ליה דקאי ארישא, דקתני: "הריני נזיר אחת גדולה", או אם אמר "הריני נזיר אחת מכאן ועד סוף העולם", כיון דאמר "הריני נזיר"
37 "ואחת" - אריכא ליה, ואמרין דאריכא ליה מילתא כמכאן ועד סוף העולם. ואמוראי קמאי לא משמע להו דקאי "מכאן ועד סוף העולם" א"אחת". הרי"י נזיר ויום אחד - וסמך "נזיר"
38 בדבורו אצל היום ואצל השעה, הוי כאילו אמר "הריני נזיר ונזיר יום אחד", או "נזיר שעה" או "נזיר מחצה", שלא היה יכול לקרב תיבת "נזיר" יותר אצל "מחצה", שלא היה יכול לומר "הריני
39 נזיר ומחצה", דלא משמע מדיי על מה מחצה, על כן אמר "נזיר אחת ומחצה", וחשוב כאילו פירש "נזיר ומחצה" פירוש - חצי נזירות. ואם אמר בפירושי: "הריני נזיר יום אחד" ואפילו "שעה
40 אחת" - הוי נזיר שלשים יום, שאין נזירות ליום אחד וכל שכן לשעה, הלכך הוי נזיר שלשים. הרי"י נזיר ויום אחד הוא דאין נזירות ליום אחד - פירושי: דחשבין ליה כאילו אמר
41 "הריני נזיר ונזיר יום אחד", ואילו אמר "הריני נזיר ונזיר יום אחד" ואין נזירות ליום אחד אלא שלשים יום - להכי מני תרתי נזירות. אבל אמר "הריני נזיר ושעה אחת" כאילו אמר נזיר שעה אחת
42 למנען שלשים (ואחד), דסלקא דעתך דדי לנו מאותה שעה לעשות יום, ומצרפינן בהדי שלשים יום, והיה שלשים ואחד יום - קא משמע לך: כיון דיש להוסיף על דבורו נוסף נזירות שלם.
43 וא"י תנא שעה אחת משום דלא נודת לדוקא - פירושי: דבר שאינו יכול להיות, שאין נודרין שעות. וכיון שיש להוסיף על דבורו - נוסף נזירות שלם. אבל "אחת ומחצה", דנחית לדוקא, שיוכל להיות נזיר,
44 אימא לא לימני תרתי אלא ארבעים וחמשה הוי, קא משמע לך דבכולהו נזיר שתיים. הרי"י נזיר שלשים יום ושעה אחת - ומעתה לא קיימא דבור "נזיר"
45 א"שעה", והוי נזירות שלשים ואחד יום, שאין הנזירות לשעות, ומאותה שעה נעשה יום, והוי כאילו אמר "הריני נזיר שלשים ואחד יום", דודאי חיל עליה שלשים ואחד יום, דיום אחד מצטרף
46 שפיר בהדי שלשים יום למתדיו נזיר כל שלשים ואחד יום. והוא דהין אם אמר "הריני נזיר שלשים יום" ויום אחד, דלא הוה נזיר אלא שלשים ואחד יום, כיון שהפסק בתיבת "שלשים",
47 דארישא קאי, אלא דנקט אחד כו' ודדינן, וממאי דסליק חלקן, דדיינו דקאמר לעיל "הריני נזיר ושעה אחת", והוא דהין שיש לחלק ארישא דבמתניתין. דקאמר "הריני נזיר ויום אחד". לא
48 שנו אלא דאמר שלשים ואחד יום - פירושי: (אז) לא הוי נזיר אלא שלשים ואחד יום. אבל אמר "שלשים יום ויום אחד" - נזיר שתיים, לפי שיתר בלשוננו שתי פעמים יום, וכדפרש ואזיל
49 דסבר לה כרבי עקיבא, וקשה קצת, דבמתניתין לא קתני האי "לישנא שלשים ואחד יום", אלא "שלשים ושעה אחת" ויש לומר: דבמתניתין פירש לישנא דסליק, היינו "הריני נזיר (ושעתה)
50 אחת" (יום). והוא דהין דברישא נמי כי אמר "הריני נזיר ויום אחד" דהוי נזיר שתיים, ואי אמר "הריני נזיר (ושלשים) ויום אחד", דהפסק בתיבת "שלשים" בניתיים - דלא הוי נזיר אלא שלשים
51 ואחד יום. ואהא קאמר רב "לא שנו", שאינו מפרש להדיא דייק ליה מדיוקא. לא את הבור כו' - שאינו בכלל בית, וצריך מוכר לו ליקח לו דרך לבור מן הלוקח, שמכר לו בעין יפה ולא
52 שיער לעצמו. אין צריך ליקח לו דרך - דבעין רעה מוכר, ושייר לעצמו דרך.

1 ואי תנא "שעה אחת" - משום דלא נחית לדוקא,
2 אכל "אחת ומחצה" דנחית לדוקא - אימא לא לימני
3 תרתי, קמשמע לך: פולחו נזיר שתיים. משנה "הריני
4 נזיר שלשים יום ושעה אחת" - נזיר שלשים ואחד
5 יום, שאין נזירות לשעות. גמרא אמר רב: לא שנו
6 אלא דאמר "שלשים ואחד יום" אכל אמר "שלשים
7 יום ויום אחד" - נזיר שתיים. רב סבר לה פירוש עקיבא,
8 דררשי לישנא יתירא. דתנן: לא את הבור ולא את
9 הדות, אף על פי שכתב לו "עומקא ורומא", וצריך
10 ליקח לו דרך, דברי רבי עקיבא. והקמים אומרים: אינו
11 צריך ליקח לו דרך. ומודה רבי עקיבא בזה שאמר
12 לו "הוין מאלו" שאינו צריך ליקח לו דרך.
13 משנה

1 ויא תנא שעה אחת - התם הוא נמי הואיל דלא נחית לנזירות דוקא למודי שלשים יום
2 ושעה אחת. לפי שאין נודרין לשעות - להכי הוא דאמר דמחייב בשתי נזירות. אבל
3 היכא דאמר "נזירות אחת ומחצה", דנזירות נחת לדוקא - אימא דלא לימני תרתי, אלא
4 ארבעים וחמשה ימים בלבד. קא משמע לך - דבכולהו חייב תרתי, והיכא דאמר ברישא
5 "הריני נזיר" סתמא - חייילא עליה נזירות. וכי
6 הדר ואמר, או יום אחד או שעה אחת או נזירות
7 ומחצה, כיון דקביל מקצתה שמי שקביל את
8 כולה דמי, וחייב בשתי נזירות. משנה האומר
9 הריני נזיר שלשים יום ושעה אחת - נעשה
10 כאומר שלשים ואחד יום, ואינו חייב אלא
11 שלשים ואחד יום בלבד. גמרא אמר רב -
12 האי דייקנין ממתניתין דכי אמר שלשים יום
13 ושעה נעשה כמי שאמר שלשים ואחד, ואינו
14 חייב בנזירות אלא שלשים ואחד בלבד. לא שנו
15 אלא דאמר שלשים ואחד יום - אבל אמר
16 "הריני נזיר שלשים יום ויום אחד", כיון דאמר
17 לישנא יתירא - הוי נזיר שתיים. דרב סבר לה
18 כרבי עקיבא דררשי לישנא יתירא. דתנן: המוכר
19 בית לחברו והיה לו שם בור דות - לא מוכר
20 את הבור ואת הדות, אף על פי שכתב לו
21 "עומקא ורומא", וצריך - לו למוכר ליקח לו
22 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
23 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
24 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
25 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
26 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.

1 משנה
2 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
3 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
4 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
5 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
6 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
7 משנה
8 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
9 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
10 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
11 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
12 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
13 משנה
14 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
15 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
16 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
17 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
18 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
19 משנה
20 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
21 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
22 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
23 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
24 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
25 משנה
26 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
27 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
28 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
29 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
30 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
31 משנה
32 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
33 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
34 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
35 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
36 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
37 משנה
38 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
39 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
40 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
41 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
42 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
43 משנה
44 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
45 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
46 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
47 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
48 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
49 משנה
50 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
51 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
52 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
53 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
54 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.
55 משנה
56 דרך לילך לבור דות שלו, או יפרח באויר, דברי רבי עקיבא. דקסבר: בעין יפה הוא מוכר,
57 ולא שיער דרך לעצמו. והקמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך - דאמרין: כשם ששייר
58 את הבור ואת הדות לעצמו - כך שיער לו דרך. בזה שאמר לו - מוכר בפירושי: חוץ
59 מאלו בור דות, כיון דאמר לישנא יתירא. דהא אפילו לא אמר "חוץ" לא הוה מכוּרין,
60 להכי אמר "חוץ" - לשייר לו את הדרך.

1 חוין מאלו וכי - שיתר בלשוננו. שבלאו הכי לא מוכר את הבור, אלא לשייר לעצמו דרך קמיכוין. ושייך לך ה.א. הרי"י נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול היס היה זה נזיר לעולם
2 ומגלח אחת לשלשים יום - פירושי: נזירות הרבה קביל עליו כעפר הארץ וכחול היס, ומגלח ביום שלשים ומביא קרבנותיו. אין זה מגלח אחת לשלשים יום - פירושי: רבי סבירא
3 ליה דנזירות מרובה קביל עליו עד יום מותו, עד שיאמר בפירושי "נזירות" כדמסיק; ואי זהו מגלח אחת לשלשים יום - האומר "הרי עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול היס".
4 הריני